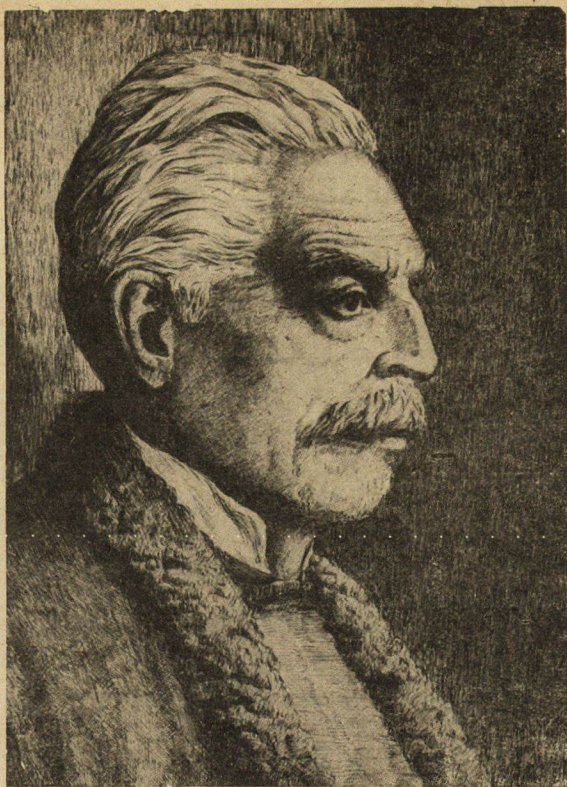

сводове са винаги масивни, споени с варов разтвор. Дървената дъбова конструкция между стълбовете на покрития мост в Ловеч е сглобявана без железни гвоздеи и скоби; свързана е била с дъбови дюбели и клеши. Якостта и устойчивостта на средната част на съборната църква в Свищов и на „Св. Константин и Елена“ в Търново са без съмнени. Двете му ревизионни колонки от двете страни на главната църковна врата до днес се движат безпрепятствено с ръчен показалец. Беленският мост е строен, изчисляван и мерен без сметачна линия, нивелир, тахиметър, граден без цимент, без помпа, без шпунтови огради и сонетка, строен по дадения от него модел и направен на обещаната цена. В първите си строежи майсторът е мерил с аршин, а в последните с метър.

Никола Фичев според думите на син му Никола освен матерния си език е говорил „фарси“ турски, а разбираемо гръцки и русински.

През време на строителната си дейност той не е ходил в стара Гърция или Италия. Като чирак и калфа е обикалял по работа градовете в Европейска Турция и Влашко. Движил се е между майстори — дряновци, корчалии, дебралии и брациговци, и с работници — италианци, българи и албанци, — работили дълго време в Атина и Цариград. От тях в младините си сигурно е научил да дяла мрамор и да прави хоросан за водни строежи. Вероятно от италиански работници е научил, че на р. Арно във Флоренция се намира покрит мост. Видял е навярно лично мостовите на р. Еркене при гр. Узункюпрю и Бабаески, които са имали пробити стълбове.

Никола Фичев — дребен на глед, облечен в абичка и потури, с кожени дисаги през рамо, прост на глед, но даровит майстор — е голям човек. Феликс Каниц в тритомния си труд „Дунавска България и

5. Портрет-скица на Никола Фичев
(художник Асен Василиев, София, 1951 г.)

Янтра, от сегашния хотел „Балкантурист“ до края на града към с. Самоводене. След смъртта му търновската община за проверка на собствеността на това място взема акта в общината, гдето през 1906 г. в пожара изгорял.

Майстор Никола Фичев е бил една от най-големите личности на Възраждането. Голям практик и голям конструктор, той е създавал много оригинални архитектурни форми и конструкции, които е разпространил в Туна (Дунавски) вилает. На времето си — от 1835 до 1881 г., той е бил най-големият майстор-строител в Северна България. Останалите строители му подражавали: той е баща на постройките във вилаета, създавал е стила и модата на строежите. Неговите трикорабни църкви с масивни кубета и оригинални фасадни фронтони са строени навсякъде във вилаета. Той бе представител на смелите и решителни майстори — дисциплинирани хора на еснафската строителна лонджа, които за 45 години покриха българската земя с църкви, манастири, мостове, училища и жилища.

Тук описваме някои от най-характерните според преценката ни църкви и мостове,

Балканът“, издаден в 1872 г., между другото казва: „Който проучва приложените погоре план и детайли на Фичевия мост при Бяла с неговите остроумно построени за противодействие на ледовете стълбове, с крайно оригиналните си канали за леко пропускане на високите води, трябва с мен да извика: „Какво би могло да стане с такъв високо надарен народ, ако можеше едно от нашите многобройни технически училища да се премести на Балкана.“

Митхад паша много е уважавал и почитал майстор Никола Фичев. Освен орден той му е харизал снотариален акт (такрил) във владение търновската местност между русенското шосе и р.